

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۴/۱۰/۲۲

محمد ولی

جنبش تحفظ پشتونها با اهداف پیش گرفته به موج تحولات سیاسی و اجتماعی مبدل خواهد شد ؟

جرگه بزرگ خیبر اثرات آنی در طرز دید و تحلیل موافقین و مخالفین این جنبش بجا گذاشت . عده ای از قومگرایان غیر پشتون افغانستان دچار توهمات برای دور نمای اعلان " دیورند نزد ما حیثیت ندارد و رفت و آمد میان اقوام هر دو طرف خط مانند سالهای قبل از ۱۸۹۴ باشد " گردیدند و با حفظ تائید نکات عدالتخواهانه فیصله جرگه درین مورد ابراز مخالفت کردند و آگاهانه یا نا آگاهانه پیامد انرا تجزیه پاکستان گفته در موضع دفاع و حمایت از حاکمیت پنجاب قرار گرفتند.

موافقین فیصله ها به مصداق سیر این جنبش، بر خلاف بقایای استعمار انگلیس، آنرا فال نیک برای ختم منازعه ۷۶ ساله ایحاد شده انگلیس درین منطقه گرفته هر چهار هدف مطروحه در جرگه را بحال مردمان قبایل مفید پنداشتند و چشم امید به محدود شدن حاکمیت پنجابی ها دوخته آنرا حرکت نیک برای از میان برداری مراکز تربیت و پرورش و صدور تروریستان ارزیابی نمودند.

در مورد ماهیت بعضی جرگه ها که با ارتباط به افغانستان بوده اند:

در زمان حاکمیت ج. د. خ. جرگه پشتونهای قبایل انطرف خط دیورند در کابل دایر شد . انستیتوت پولی تخنیکی کابل مقرر مهمانداری و تدویر جرگه بود ، مصارف این جرگه بسیار گزاف بود و ترتیبات پر زرق و برق پذیرایی به آن مصارف می افزود.

جرگه خلاف تعامل قبیلوی در جمنازیوم پولی تخنیک با داشتن هئیت رئیسه در جایگاه بلندتر از شرکت کنندگان دایر گردید ، رئیس این جرگه اجمل ختک بود و اجندای تحریری را پیش می برد. احساسات بود ، اشعار خوانده می شد، شعار (یو قدم یو آواز! انقلاب - انقلاب) فضای تالار را درهم می پیچید . فیصله ها صورت گرفت، به شرکت کنندگان تحایف داده شد اما با رفتن به انطرف خط دیورند کوچکترین اثر در دریافت راه صلح و ممانعت عبور دسته های جنگی مسلح بنام مجاهد از مناطق این قبایل به میان نیامد.

بار دیگر هیاهوی ملک ولی خان کوکی خیل و آمدن با افراد قبیله اش به ننگرهار غوغای مطبوعاتی بر پا کرد . ترتیبات بلند پذیرایی و امنیتی اتخاذ شد، شهر جلال آباد محل این پذیرایی بود ، آنها مدتی درینجا بودند، پول و اسلحه زیاد از طرف دولت برای شان داده شد و واپس به مناطق اصلی شان برگشتند، کوکی خیل و افراش با پول و سلاح داده شده با متابعت از دولت مرکزی پاکستان هیچگونه اقدام برای بهبود اوضاع جنگی بعمل نیاورد و اثری بر اقدامات و پلانهای مراجع نظامی و استخباراتی پاکستان بجا نگذاشت، آمدندو خوب خوردند و خوب بُردند .

آنگاه وان سران احزاب و فرقه های قبایلی دور از استبلاشمنت نظامی -- استخباراتی پاکستان حرکت نمی توانستند و وابسته بودند.

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ

اما جرگه خبیر !

با حفظ شرکت کهنه کاران وابسته به استخبارات و سیری ناپذیری های پول اندوز ، جرگه با اشتراک نسل جوان و زنان با خواسته های نوین شکل و ماهیت دیگر داشت . تقاضاهای مدنی از گسترش، معارف تا صحت عامه و سایر سهولت‌های زندگی متمدن و داد خواهی برحق آنان حرکت بسوی مدرنیته سازی زندگی مردم بود.

فیصله خروج نظامی های پاکستان و تی تی پی. بحیث عاملین جنگ و کشتار مردمان این مناطق همان تقاضای ۷۴ سال قبل فیصله گرد همایی چار سده پشاور است که با سرکوب و گرفتاری ها مواجه شد.

تازه ساختن عدم برسمیت شناسی خط دیورند پس از ۱۳۱ سال از آن معاهده و آزادی رفت و آمد و داد وستد میان اقوام و قبایل دو طرف خط در احوال موجود می‌تواند این سوالات را به میان آورد : ---برای تروریسم به هر شکلی که باشد داعش یا تی تی پی. این آزادی رفت و آمد بهترین حالت است که می‌تواند عملیات تروریستی را انجام دهند.

-اگر نیروی ۲۵۰ هزار نفری قبایل تشکیل شود و قبایل بتوانند پروژه ای.اس.ای. را در صدور تروریسم از میان بردارند می‌شود به آن اهمیت استراتژیک داد . اما با حضور ۲۰ ساله نظامی و استخباراتی آمریکا در افغانستان و ۷۷ سال حاکمیت مخفی و علنی سی. ای. ای. و استخبارات انگلیس بر پاکستان هسته گذاری های شده که خنثی سازی آنها از عهده یک نیروی مسلح تعلیم و تربیه نادیده و نداشتن شبکه های کشفی و استخباراتی ممکن بنظر نمی‌رسد .

خواستهای جرگه عادی نیست ضرب الاجل ۶۰ روزه مبین کدام قوت عقبی این جرگه میباشد که می‌تواند سر آغاز یک تحول دگرگون ساز جغرافیایی و قدرت سیاسی باشد، درین صورت منطقه در بحران عمیق امنیتی و سیاسی مبتلا میگردد.

اما جاتب دیگر قضیه :

حملات گسترده راکتی حماس بر اسرائیل را عده ای زیاد تحلیلگران فال نیک پیروزی حماس حتی نابودی اسرائیل گرفتند ولی نتیجه آن نه موفقیت کامل اسرائیل در جنگ و نه کامیابی حماس شد نتیجه آن بحران سنگین قتل و کشتار و ویرانی، مهاجرت و صدها مصیبت ناشی از جنگ گردید که ادامه دارد.

قدرت استخباراتی و نظامی پاکستان همانند اسرائیل کم گرفته نشود . با تجاربی که از گذشته ها وجود دارد شاید طی ۶۰ روز آینده استخبارات پاکستان با نفوذ و عمال نفوذی اش همبستگی شرکت کنندگان جرگه را برهم بزند و اگر چنین نتواند شاید با ترور انفرادی رهبران یا اجرای کدام عملیات خونین به خنثی سازی این حرکت اقدام نماید.

نام بردن از تغییر جو سیاسی منطقوی و جهانی و بحران‌ات درون پاکستان سند استدلال شده نمی‌تواند، گرچه آمریکا مانندسالهای قبل دیگر جای پای درین منطقه ندارد اما پاکستان را از دست نمی‌دهد و انگلیس هنوز این فرزند گوش به فرمان خویش را عاق نکرده است . بازی های بزرگ در پیش خواهد بود.

اما امید اتکا به مردم که آن جرگه نماد روشن آنست را نمی‌توان از نظر دور داشت.